

RIIGIKOHTU PRAKTIKA ÜLEVAADE APRILL 2023

KRIMINAALKOLLEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
03.04.2023	1-22-227/66	<p>Vead karistuse mõistmisel</p> <p>Riigikohus leidis, et maa ja ringkonnakohus olid teinud süü suuruse hindamisel ja sellest tulenevalt ka karistuse mõistmisel kaalutusvea. Kolleegium kordas oma varasemat praktikat, mille kohaselt süü suurust hinnates tuleb keskenduda teole, mitte süüdistatava isikule. Pärast süü suuruse ja sellele vastava karistuse kindlaks määramist korrigeerib kohus seda eri- ja üldpreventsiooni kaalutlustest lähtuvalt. Eripreventsiooni vaatepunktist hinnatakse, kas arvestades süüdistatava isikut, on vajadus teosüü suurusele vastavat karistust karmistada või leevendada. Üldpreventsiooni eesmärgil korrigeeritakse karistust juhul, kui seda nõuavad erandlikult õiguskorra kaitsmise huvid. Riigikohus tühistas ringkonnakohtu otsuse osas, millega jäeti maakohtu otsus karistuse osas muutmata ja apellatsioon rahuldamata, ning saatis tühistatud osas asja uueks arutamiseks samale ringkonnakohtule teises kohtukoosseisus.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
06.04.2023	1-21-8355/200	<p>Relv või relvana kasutatav ese KarS § 200 lg 2 p 8 tähenduses</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas otsuses nr 1-21-8355, et kui röövimisel kasutatud eset ei leita, ei ole välistatud selle käsitlemine relvana KarS § 200 lg 2 p 8 alt 1 tähenduses ning ka ei tule automaatselt eeldada selle laskekõlbmatust. Ka kuriteo toimepanemisel kasutatud eseme kadumise korral võivad tõendid kogumis veenda, et süüdlane pani kuriteo väljaspool mõistlikku kahtlust ja suure tõenäosusega toime laskekõlbliku relvaga.</p> <p>Kolleegium jäi ka varasemas praktikas väljendatud seisukoha juurde, mille kohaselt tuleb relvana kasutatava muu esemena KarS § 200 lg 2 p 8 alt 2 tähenduses mõista spetsiaalselt kehavigastuse tekitamiseks valmistatud või kohandatud eset, aga ka teisi esemeid, millega on võimalik kannatanu elu või tervist realselt kahjustada. Määravaks on, et esemel on objektiivselt sellised omadused, et seda saab relvana kasutada niisuguse vägivalda mõttes, millega süüdlane ähvardas.</p> <p>Kolleegium põhjendas seda seisukohta nii, et kui röövimisel kasutatakse töökorras relva</p>

		<p>KarS § 200 lg 2 p 8 alt 1 tähenduses või muud relvana kasutatavat eset, on tegelik oht kannatanu elule või tervisele kaheldamatult märksa suurem sellest, kui vara hõivatakse kõlbmatu vahendiga. Kõlbmatu vahendi kasutamine (mittekorras tulirelv, relvamakett, mängupüstol, kujuteldav relv) ja sellega ähvardamine võivad suurendada küll ohvri hirmutunnet, kuid samavõrra suurt hirmu võib põhjustada ka pelgalt röövimise põhikoosseisule vastav vägivaldaähvardus. Laskekõlbliku relva või relvana kasutatava muu esemega ähvardamise korral on olukord teine. Sel juhul võib esialgne ähvardustegu kasvada just kasutusse võetud eseme tõttu hõlpsasti üle raskemaks kuriteoks, nt röövmõrvaks (KarS § 114 lg 1 p 5). Seetõttu ongi põhjendatud enamohtliku röövimise eest rangema karistuse ettenägemine.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
06.04.2023	1-22-6750/15	<p>Tsiviilkostjate kriminaalmenetluse kaasamisest keeldumise ja tsiviilhagi läbi vaatamata jätmise vaidlustamine</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium selgitas määruses nr 1-22-6750, et KrMS § 385 p 17 ei laiene isiku tsiviilkostjana kriminaalmenetluse kaasamata jätmise määrusele. Isiku tsiviilkostjaks lugemine on tema vastu esitatud tsiviilhagi menetluse võtmise üks eeldus. Seega tähendab isiku tsiviilkostjana menetluse kaasamata jätmise sisuliselt tema vastu esitatud tsiviilhagi läbi vaatamata jätmist. Tsiviilhagi läbi vaatamata jätmise määrus on määruskaebe korras vaidlustatav ja KrMS § 385 p-s 17 sätestatud kaebekeeld seda ei hõlma. Kuivõrd isiku tsiviilkostjana menetluse kaasamata jätmise tagajärg on tema vastu esitatud tsiviilhagi läbi vaatamata jätmise, on sellest tulenevalt määruskaebemenetluses vaidlustatav ka kohtu otsustus jätta isik menetlusosaliste hulgast välja.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
13.04.2023	1-21-2722/21	<p>Teistmine KrMS § 366 p 8 alusel.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
18.04.2023	1-22-7076/23	<p>Prokuratuuri ebaselge taotluse käiguta ja läbi vaatamata jätmisest, kannatanu menetlusõigusjärglusest ning tagamisabinõu eesmärgi ja õigustatud isiku muutmisest</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium käsitles asja nr 1-22-7076 määruses avalik-õigusliku nõudeavalduse tagamisega seonduvat.</p> <p>Esmalt selgitas kolleegium üldiselt, et eeluurimiskohtunikule esitatava menetlustoimingu loa taotluse ja selles sisalduva kuriteokahtluse kirjeldus peab olema keeleliselt korrektne ja loogiliselt struktureeritud. Kuriteokahtluse sisu tuleb edasi anda kohasel üldistusastmel, mis on ühelt poolt piisavalt konkreetne kaitseõiguse tagamiseks, ent teisalt ei uputa lugeja tähelepanu ebaolulistesse üksikasjadesse. Kui prokuratuur esitab KrMS §-des 141⁴–142 sätestatud korras taotluse, mis ei vasta seadusest tulenevatele nõuetele, sh kui taotlus ei ole selge, on maakohus pädev jätma prokuratuuri taotluse käiguta ja andma talle tähtaja puuduse kõrvaldamiseks. Kui prokuratuur kohtu osutatud puudusi tähtajaks ei kõrvalda, jätab eeluurimiskohtunik taotluse läbi vaatamata. Selle üle otsustamisel, kas prokuratuuri taotluse ebaselgus tingib selle käiguta jätmise, on kohtul aga ulatuslik kaalutusruum.</p> <p>Teiseks osutas Riigikohus sellele, et kriminaalmenetluses tohib tsiviilhagi või avalik-õigusliku nõudeavalduse esitada üksnes kannatanu, s.o KrMS § 37 lg-s 1 sätestatud tunnustele vastav isik. Muu isiku esitatud tsiviilhagi on lubamatu. Seejuures on kannatanuks vaid isik, kelle enda vastu oli menetletav kuritegu suunatud. Kriminaalmenetluses ei lähe kannatanu menetlusseisund üle tema üldõigusjärglasele. Kannatanu üldõigusjärglane kaasatakse KrMS § 37¹ lg-s 1 sätestatud juhul kriminaalmenetluse kolmanda isiku, mitte kannatanuna. Kannatanu üldõigusjärglane ei saa ise tsiviilhagi esitada, vaid ta võib üksnes jätkata kannatanu poolt enne surma või lõppemist esitatud haginõude kaitsmist.</p>

		<p>Kolmandaks juhtis kolleegium tähelepanu sellele, et näiteks tsiviilhagi või avalik-õigusliku nõudeavalduse tagamise aluse äralangemisel tuleb enne tagamisabinõu kohaldamise lõpetamist kontrollida, kas kohaldatud abinõu rakendamine pole samas menetluses tarvilik konfiskeerimise või selle asendamise tagamiseks. Jaatava vastuse korral saab eeluurimiskohtunik prokuratuuri taotlusel jätta tagamisabinõu kehtima, muutes samas tagatavat nõuet ja isikut, kelle kasuks tagamisabinõu kohaldatakse. Osutatud juhul ei muutu tagatava nõude asendamisega näiteks tagamisabinõuna kohaldatud kohtuliku hüpoteegi ega arestipandiõiguse järjekoht.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
26.04.2023	1-15-400/78	<p>Eluaegse vangis tingimisi ennetähtaegne vabastamine</p> <p>Riigikohtu kriminaalkolleegium kordas kriminaalasjas nr 1-15-400 tehtud määruses oma varasemat seisukohta, et eluaegset vangistust kandva kinnipeetava tingimisi ennetähtaegse vabastamise materiaalsed eeldused ei erine neist, mis kehtivad tähtajalist vangistust kandva isiku puhul. See tähendab, et ka eluaegsest vangistusest tingimisi ennetähtaegse vabastamise peamine sisuline eeldus on prognoos, et isik käitub edaspidi õiguskäitumisele. Ohuprognoosi aluseks olevaid asjaolusid (KarS § 76 lg 4) peab vaagima kogumis. Jättes vabastamata süüdimõistetud, kelle käitumine vangistuses ja elutingimused vabaduses on head, peavad kohtumääruses kajastuma selged põhjendused, missugused konkreetset kuriteo toimepanemise asjaolud ja isikut või tema elukäiku iseloomustavad andmed annavad aluse arvata, et isik jätkab vabaduses kuritegude toimepanemist, ning miks need kaaluvad üles süüdimõistetud positiivselt iseloomustava teabe. Kohtu seisukoht ei või tugineda oletustele või kontseptsioonidele, mille kontrollimine on võimatu.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

TSIVIILKOLLEEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
05.04.2023	2-20-1836/55	<p>Vastutus teise isiku eest</p> <p>Riigikohus selgitas, et VÕS § 1054 lg 3 kohaselt juhul, kui isik teeb teise isiku ülesandel toimingut, vastutab ülesande andja ülesande täitmise käigus õigusvastaselt tekitatud kahju eest nagu enda tekitatud kahju eest, kui kahju tekitati või kahju tekitamine sai võimalikuks ülesande täitmise tõttu ja ülesande andjal oli vastavalt tema ja kahju tekitanud isiku vahelisele suhtele kontroll kahju tekitanud isiku käitumise üle. Kontrolli omamise kindlakstegemiseks VÕS § 1054 lg 3 tähenduses ei ole piisav, kui tellijal on võimalik vastavalt õigussuhtele töövõtjaga kontrollida töövõtja käitumist, sh anda töövõtjale juhiseid, vaid oluline on, et tellijal on ka tegelikult kontroll töövõtja üle. Tellija kontroll töövõtja üle saab eelkõige seisneda töövõtjale konkreetsete juhiste andmises töö tegemise viisi või tingimuste kohta, nt kohustuses kasutada töö tegemisel kindlaid materjale, töövõtteid või meetodeid. Asjaolu, et tellija on tellinud ja andnud töövõtjale üle ehitustööde tegemiseks nõutava ehitusprojekti, ei tähenda siiski, et tellijal on kontroll töövõtja käitumise üle VÕS § 1054 lg 3 tähenduses. Seda tingimust ei saa lugeda täidetuks ka juhul, kui tellija on kohustatud tagama ehitamise üle omanikujärelevalve ning on selle kohustuse nõuetekohaselt täitnud. Tellija kontroll töövõtja käitumise üle VÕS § 1054 lg 3 tähenduses eeldab, et tellija on andnud tegevuse kohta, millega tekitati kolmandale isikule õigusvastaselt kahju, konkreetset juhiseid, eelkõige, millisel viisil tuli töid teha, ja töövõtja neid tellija juhiseid ka järgis.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

12.04.2023	2-22-2527/52	<p>Hagi tagamise avalduse puuduste kõrvaldamine</p> <p>Riigikohus kordas üle varasema seisukoha, mille kohaselt puudustega hagiavalduse korral ei pea kohus hagi tagamise menetluses määrama hagejale tähtaega hagiavalduse puuduste kõrvaldamiseks, vaid ta peab jätma hagi tagamise avalduse rahuldamata. Seega peab kohus määrama hagejale hagiavalduse puuduse kõrvaldamiseks tähtaja hagiavalduse menetluse võtmise otsustamisel, kuid mitte hagi tagamise avalduse lahendamisel. Juhul kui kohus on jätnud hagi tagamise avalduse rahuldamata hagiavalduse puuduse tõttu, on hagejal õigus hagiavalduse puudus kõrvaldada ja esitada uus hagi tagamise avaldus. Kui aga maakohus on hagi taganud ja kostja esitab maakohu määruse peale määruskaebuse, siis võib ringkonnakohus määrata hagejale tähtaja selleks, et viimane esitaks ringkonnakohtule hagiavalduse muudatused, mille alusel saaks hagi pidada õiguslikult perspektiivikaks, ning otsustada alles pärast selliselt määratud tähtaja möödumist, kas rahuldada kostja määruskaebus või mitte.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
12.04.2023	2-20-2549/33	<p>Kortermajja valvekaamerate paigaldamise võimalused</p> <p>Riigikohus täpsustas, kuidas saab korteriühistu paigaldada majja valvekaamerad olukorras, kus mõni korteriomanik pole sellega nõus.</p> <p>Üks Tallinna korteriomanik vaidlustas nimelt kohtus korteriühistu üldkoosoleku otsuse, millega muu hulgas paigaldati majja valvekaamerad. Avaldaja leidis, et kaamerad riivavad tema privaatsust, sest neid saab kasutada korteriomanike jälgimiseks.</p> <p>Riigikohtu tsiviilkolleegium rahuldab korteriomaniku avalduse ja tunnistas ühistu otsuse tühiseks. Kolleegium selgitas, et valvekaamerate kasutamine on EL-i isikuandmete kaitse üldmääruse järgi isikuandmete töötlemine, milleks on vajalik seaduslik alus. Korteriühistu võib selle tagada kahel erineval viisil.</p> <p>Esiteks on võimalik kaamerate paigaldamiseks sõlmida korteriomanike kokkulepe. Kui aga üksmeelele ei jõuta, siis saab seda teha ühistu üldkoosoleku otsusel häälteenamusega. Samas peab sel juhul esinema õigustatud huvi kaamerate kasutamiseks, mis kaalub üles nende vastu oleva korteriomaniku huvid või põhiõigused.</p> <p>Praegusel juhul paigaldas ühistu valvekaamerad maja välisuste ja liftide juurde inimeste turvalisuse ja kindlustunde tagamiseks, muu hulgas võimalike varaste tabamiseks. Kaamerad olid väidetavalt vajalikud, sest tegu on endise ühiselamuga, kus on kõrgendatud vajadus turvalisuse järele – paljud korterid on välja üüritud ja hoones on nähtud liikumas narkomaane.</p> <p>Riigikohus leidis, et selliste põhjenduste alusel võis esineda õigustatud huvi kaamerate paigaldamiseks. Samas ei kaalunud ühistu otsuse langetamisel, kas kaamerate poolt hääletanud liikmete huvid kaaluvad üles nende vastu oleva korteriomaniku huvid või õigused. See tähendab, et niisuguse otsuse tegemiseks oleks tulnud üldkoosolekul heaks kiita ka valvekaamerate kasutamise tingimused.</p> <p>Kolleegium selgitas, et tulenevalt üldmäärusest peavad kaamerate kasutamise tingimustes olema välja toodud korteriühistu kontaktandmed, viide võimalusele tutvuda enda kohta kogutud isikuandmetega, andmete töötlemise eesmärk ja õiguslik alus. Täpsustatud peab olema ka see, kellel on kaamerasalvestistele juurdepääs, milline on andmete säilitamise aeg jne. Samuti on soovitatav välja panna teavitussilt.</p> <p>Riigikohus rõhutas veel, et kui kaamerate paigaldamine otsustatakse üldkoosolekul häälteenamusega, siis tuleb anda kõigile korteriomanikele enne koosolekut võimalus tutvuda kaamerate kasutamise plaanitavate tingimustega. Piisab sellest, kui koosoleku</p>

		<p>kutses on olemas viide, kus korteriomanikud saavad tingimustega tutvuda. Selle nõude rikkumise korral on üldkoosoleku otsus tühine.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
12.04.2023	2-19-15474/13	<p>Menetlusdokumendi avalik kättetoimetamine ja tagaseljaotsuse vaidlustamine</p> <p>Riigikohus selgitas oma varasematele seisukohtadele jäädes, et olukorras, kus kostjale loeti menetlusdokument avalikult kättetoimetatuks seaduse nõudeid rikkudes ja kohus tegi tagaseljaotsuse, võib kostja valida, kas ta esitab kaja või teistmisavalduse. Seejuures täpsustas Riigikohus, et teistmisavaldust tuleb käsitada tagaseljaotsuse peale esitatud kajana, kui tagaseljaotsus ei ole teistmisavalduse esitamise ajaks jõustunud. Teistmine on lubatud siis, kui tagaseljaotsus on jõustunud, aga teistmise tähtaeg ei ole möödunud. Lisaks rõhutas Riigikohus, et kui kohtule on teada kostja võimaliku välisriigis viibimise asjaolud, peab kohus tegema mõistlikke pingutusi kostja leidmiseks ega või ilma seda tegemata eeldada, et välisriigis ei ole võimalik kostjale hagimaterjale nõuetekohaselt kätte toimetada.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
19.04.2023	2-18-12600/82	<p>Vara arestimine ja kokkuleppeline tagatise andmine kriminaalmenetluses</p> <p>Riigikohtu tsiviilkolleegium selgitas tsiviilasjas nr 2-18-12600 tehtud määruses varasemat praktikat korrates, et vara arestimise otsustus ei saa puudutada isikut, kes ise ei ole selle otsustuse adressaat. Samuti viitas Riigikohus, et kui kriminaalmenetluses soovitakse kolmanda isiku varaga tagada teise isiku kohustuse täitmist, siis selleks on vaja kolmanda isiku nõusolekut. Riigikohus rõhutas ka seda, et KrMS § 142 lg 1 teises lauses sätestatud erisus, mis võimaldab rahapesu objektina arestida vara, mis ei kuulu ühelegi menetlusosalisele, kohaldub üksnes juhul, kui rahapesu objektiks oleva vara omanikku ei ole võimalik kindlaks teha.</p> <p>Samuti leidis tsiviilkolleegium, et õiguslikult ei ole võimalik arestida kontrol olevat raha. Pangakontrol olev raha ei ole asi. Tegemist on kontoomaniku makseteenuse lepingust (VÕS § 709 lg 1) tuleneva nõudeõigusega makseteenuse pakkuja (krediitiasutuse) kui kontopidaja vastu. Nõudeõiguse sisu on anda kontopidajale korraldusi teha kontrol oleva rahaga toiminguid.</p> <p>Riigikohtu hinnangul ei ole TsÜS § 86 lg 1 alusel heade kommete või avaliku korraga vastuolus see, kui isik tagab enda varaga kellegi teise (sh riigi) võimalikke nõudeid kohtumenetluse osalise või ka kriminaalmenetluse lõpuni kindlaks määramata jääva isiku vastu. Teisiti on olukord siis, kui kriminaalmenetluses pannakse isik ähvardustega sundolukorda, ning seega ei saa rääkida temapoolsest vabatahtlikust tagatise andmisest. Sellise juhtumi korral on nimetatud isiku esmane õiguskaitsevahend TsÜS § 96 alusel õigusvastase ähvardusega tehtud tehingu tühistamine selleks ette nähtud tähtaja jooksul.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
26.04.2023	2-21-13163/53	<p>Väärtpaberite registris registreeritud aktsiate omandamine</p> <p>Riigikohus selgitas, millised eeldused peavad olema täidetud väärtpaberite registris registreeritud aktsiate omandamiseks. Seejuures leidis kolleegium, et aktsiate ülekandmine ei toimu üksnes kirje muutmisega kontohalduri poolt hallatavas keskkonnas (internetipangas), vaid täidetud peavad olema ka kõik muud väärtpaberite ülekandmise eeldused, sh et kontrol kajastatud aktsiad eksisteerisid ehk oleksid registris registreeritud. Ei ole välistatud, et panga hallatavas keskkonnas (internetipangas) olev kirje aktsiate kuuluvuse kohta on arvutisüsteemi vea tõttu või muul põhjusel ekslik. Samuti kordas kolleegium oma varasemat seisukohta, et kohus ei saa lugeda asjaolu omaks võetuks, kui ta ei ole selle asjaolu kohta eelnevalt poole seisukohta küsinud.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

26.04.2023	2-20-18894/30	<p>Korteriomaniku vastutus oma kohustuste rikkumise eest</p> <p>Riigikohtus oli arutamisel vaidlus, kus kindlustusandja nõudis kahju hüvitamist korteriomanikult, kelle korteris purunes väidetavalt tema eriomandi hulka kuuluv vannitoa segisti liitmik ja ka korteriomanike kaasomandi hulka kuuluv veetorustiku liitekoht, ning seeläbi tekkis naabri korterile (kindlustusvõtjale) kahju. Kolleegium kordas oma varasemat praktikat, selgitades, et uurimispõhimõttest tulenevalt peab kohus tõendeid hinnates selgitama välja kahju põhjuse ning alles pärast seda saab hinnata, kas ja mida oleks korteriomanik pidanud kahju ärahoidmiseks tegema ning kas kahju on korteriomaniku kohustuse rikkumisega põhjuslikus seoses.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
26.04.2023	2-20-17189/101	<p>Osaniku väljaarvamine</p> <p>Riigikohus selgitas lahendis vähemusosaniku osaühingust väljaarvamise eelduseid ning käsitles väljaarvamise korda. Kohus võib osaühingu hagi alusel osaniku osaühingust välja arvata, kui osanik on oma kohustuse mõjuva põhjusega olulisel määral täitmata jätnud või on muul viisil osaühingu huve oluliselt kahjustanud ega ole kohustust täitnud ega kahjustamist lõpetanud, vaatamata ka osaühingu kirjalikule hoiatusele. Seejuures on osaniku väljaarvamine lubatav üksnes juhul, kui osanikule tasutakse osa kaotamise eest õiglane ja kohene hüvitis.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
26.04.2023	2-22-12198/9	<p>Registripidaja õigused ja korteriühistu korduskoosoleku otsuste kehtivus</p> <p>Riigikohus selgitas registriasjas, et kohtunikuabi peab sõltumata õigusvaidluse olemasolust kontrollima, kas registrikande aluseks olevad dokumendid on kooskõlas seadusega. Kui registripidajale on nt varasemast registrimenetlusest saanud teatavaks asjaolud, mis annavad aluse kandeavalduse esitanud isiku esindusõiguses kahelda, peab registripidaja kontrollima, kas kandeavalduse esitanud isik on kehtivalt juhatuse liikmeks valitud. Lisaks selgitas kolleegium, et korduskoosoleku päevakorda võib lisada otsustusvõimetu üldkoosoleku päevakorraga võrreldes uusi küsimusi, kui koosoleku teates on selgelt viidatud, millistes küsimustes on korduskoosolek otsustusvõimeline sõltumata osalejate arvust ja millistes küsimustes kehtib tavapärane kvooruminõue. Veel leidis kolleegium, et üldkoosoleku kokkukutsumise korra rikkumine ei pruugi muuta tühiseks kõiki seal vastu võetud otsuseid. Kui rikkumine seondub üksnes ühe vastu võetud otsusega, siis võivad kehtida need otsused, mille osas on vastuvõtmise korda järgitud.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

HALDUSKOLLEEGIUMI LAHENDID

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
06.04.2023	3-22-1641/13	<p>Täidesaatva riigivõimu asutuste omavaheliste vaidluste lahendamine ei ole halduskohtu pädevuses</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium nõustus määruses asjas nr 3-22-1641 kohtute seisukohaga, et Sotsiaalministeeriumi ja Riigi Tugiteenuste Keskuse vahelise vaidluse lahendamine struktuuri-toetuse tagasinõudmise üle ei kuulu halduskohtu pädevusse. Kuigi Euroopa Liidu määruse koha-selt tuleb tagada tõhus kaebuste käsitlemise kord, on selline kord juhuks, kui</p>

		<p>nii kaebaja kui vastustaja on täidesaatva riigivõimu asutused, kehtestatud Vabariigi Valitsuse seadusega (erinevate ministeeriumide valitsemisaladesse kuuluvate asutuste korral § 101 lg 3). Vaidlust lahendades peavad ministrid järgima seaduslikkuse põhimõtet ja selle raames ka EL õigust. Vajaduse korral saab rahandusminister teenistusliku järelevalve korras kontrollida Riigi Tugiteenuste Keskuse kui rakendusüksuse finantskorrektsiooni otsuseid.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
28.04.2023	3-22-2474/14	<p>Kaebetähtaja ennistamine</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas, et kui põllumajandustoetust taotlev isik oli teatanud haldusorganile, et soovib saada haldusmenetluses dokumente e posti aadressil, peab ta kindlustama, et kontaktaadressiks antud e posti aadress töötaks piisavalt usaldusväärselt. Kaebetähtaja ennistamiseks oli siiski mõjuv põhjus, sest haldusakt jäi kätte toimetamata ka haldusorgani vea tõttu.</p> <p>Määruse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>
28.04.2023	3-20-1137/29	<p>Distsiplinaarkaristuse määramise tähtaeg</p> <p>Riigikohtu halduskolleegium selgitas otsuses, et ATS § 77 lg-s 1 reguleeritud distsiplinaarkaristuse määramise kuuekuuline tähtaeg hakkab kulgema arvates päevast, mil distsiplinaarsüüteo saab teada teenistuja vahetu või kõrgemalseisev juht. Kolleegium leidis, et ATS § 77 lg 1 teist lauseosa <i>kui distsiplinaarsüüteo sai teada isik, kellele süüdlane teenistusalaselt allub</i> tuleb mõista nii, et normis on peetud silmas isikut, kes koordineerib iga päev ametniku teenistusalast tegevust. Mõiste „teenistusalane allumine“ seondub vahetult juhtimispädevusega – ametniku vahetel või kõrgemalseisval juhil on õigus määrata teenistujale teenistusülesandeid, korraldada asutuse sees kehtestatud eeskirjade järgimist ning tagada nende täitmine.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

PÕHISEADUSLIKKUSE JÄRELEVALVE KOLLEEGIUMI LAHENDID JA VALIMISKAEBUSED

Lahendi kuupäev	Kohtuasja number	KOKKUVÕTE
26.04.2023	5-23-28/2	<p>Omaavalitsusüksuse volikogu liikme elukoht peab olema samas omaavalitsusüksuses</p> <p>Riigikohus jättis rahuldamata isiku kaebuse, kelle volitused Tartu Linnavolikogu liikmena olid ennetähtaegselt lõppenud ning kelle asemel oli volikogu liikmeks määratud erakonna nimekirjast asendusliige. Seaduse järgi peab omaavalitsusüksuse volikogu liikme registrijärgne elukoht olema samas omaavalitsusüksuses, vastasel juhul lõppevad tema volitused automaatselt ning need ei taastu ka siis, kui isik oma elukoha taas omaavalitsusüksuses registreerib. Isik peab hoolitsema, et elukohaandmed rahvastikuregistris oleksid õiged.</p> <p>Otsuse annotatsioonid koos märksõnadega on leitavad siit.</p>

Aprillis esitati Riigikohtule kaks Riigikogu valimistega seotud kaebust, milles vaidlustati Vabariigi Valimiskomisjoni otsuseid, millega elektroonilist hääletamist puudutanud kaebused oli jäetud läbi

vaatamata kaebetähtaja ületamise tõttu. Riigikohus nõustus Vabariigi Valimiskomisjoni seisukohaga ning jättis kaebused rahuldamata ([5-23-26/2](#) ja [5-23-27/2](#)).